

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 5. An emphyteusis cum Emphyteuta transeat ad Religionem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ria: Sed not. 1. ex materia substrata, & natura rescripti ad querelam principi depositam, sensum ejus eruendum. Propositum fuit ex vineis, quæ pluribus oneribus subjectæ fuerant, fieri alia novalla, vel econtra, & ab emphyteutis vinearum in venditione novallium, vel novarum vinearum ab emphyteutis domino directo laudemium negari &c. &c. ac inde longas nasci lites; econtra per duos directos verbum illud mutatio (Veränderung) nimium extrudi, ac laudemium exigi etiam in casibus, ubi non intervenit mutatio, cui sit annexum jus exigendi laudemium; cui malo positurus medium Imperator dedit rescriptum supra citatum, & statuit in casu venditionis, vel mutationis deberi laudemium; quo habetur, per hoc rescriptum verbum mutatio (Veränderung) in statu juris communis relictum esse, & solum declaratam esse materiam, supra quam cadit mutatio, habens annexum onus pendendi laudemium; quare per hoc limitationes à n. 1764. positæ, non evertuntur; cum non vertentur circa materiam mutationis; sed ipsam mutationem.

1770 Not. 2. quod, cum domini directi, post ea generalia Ferdinandi II. publicata, illud verbum alienatio, vel mutatio (Veränderung) valde ampliaverint, & in emphyteutarum grave præjudicium extenderint, specialiter respectu der Erbfaßl / & in casu hæreditariæ successionis, ut expressè ponitur in omnibus rescriptis Ferdinandi III. & Leopoldi Cæsaris, supplicatum fuerit Imperatori, ut pro communi tranquillitate dignaretur declarare sensum verbi mutatio (seu Veränderung) respectu der Erbfaßl / & hæreditariæ successionis; ad hanc supplicationem in præcit. rescript. datam esse istam claram Cæsaris resolutionem, quæ ponitur in object. quod hoc verbum mutatio (Veränderung) de præstando laudemio, locum non habeat vi generalis rescripti. 1. Wann ein Vatter oder Mutter nur ein Sohn / oder Tochter / oder ein Enckel unterlassen thäte; 2. Da mehr Kinder oder Nepotes vorhanden wären / welche den

von ihrem Vatter oder Mutter / Dehul oder Undl ererbten Weingarten in communionem behalten / und mit einander hauen und bauen würden; quibus positus:

Resp. dictam objectionem in n. 1768, & multas alias, ex eo Cæsaris rescripto malè inferre; ergo ut primum hæredes dividunt, vel per ipsam divisionem à communionem recedunt, ex illa vinea hæreditaria debetur laudemium; nam huic sequela expressè præventum est, utriusque Imperatoris rescripto, ubi declaratur, tunc solum deberi laudemium per recessum ex communionem, quando non per ipsam divisionem hæredum, sed post divisionem vinea, vel ad unum ex his, qui erant in communionem, vel ad extraneum, venditionem perveniret, ibi: So bald sie aber / nach beschehener Abtheilung / den ererbten Weingarten einem auß ihnen / oder einem Frembden verkauffen würden / solches alsdann für ein wahre Veränderung gehalten / und sie alsdann / den 10. Pfennig darvon zu geben / schuldig seyn; ergo non per qualemcunque recessum à communionem, vel per ipsam divisionem; Sed tantum tunc, cum post factam divisionem per venditionem transit ad unum ex illis, vel ad extraneum. Ex hoc autem clarè sequitur prædictis limitationibus per hæc Cæsarea generalia non derogari; cum per ea circa juris communis constitutum nihil sit immutatum; sed tantum declaratum, extensionem illam (de qua quæsitum fuit) in propositis casibus non habere locum, & laudemium etiam deberi in casu, esto vinea transierit in novale, si alienetur, vel econtra.

§. 5.

An emphyteusis cum Emphyteuta transeat ad Religionem?

Hæc quæstio etiam proponi solet de usufructuario Religionem professore;

& quoniam, resoluta quaestione praesenti, facile quoque statueretur de Emphyteusi; dicendum usufructum non extingui usufructuarii professione in Religione bonorum capaci; hanc sententiam tuetur Cynus, Baldus, Salycetus, Bartolus, Sylvester, Molina, Azor, & plurimi alii, quos citat & sequitur Thomas Sanchez l. 7. Decalogi c. 13. n. 48. ante prob. nor. 1. monasterium, habens jus bonorum in communi, & successionis, succedere in omnia religiosi bona, de quibus ante professionem non disposuit, sive ab ipso ante professionem, sive post acquisita sint, sive titulo donationis, hereditatis, aut quocumque alio acquisiverit; Constat aperte §. Ingressi. & §. Si qua mulier. C. de Sacrosanct. Eccles. defumpt. ex §. illud quod. Authent. de Monachis, & §. si qua. Authent. de sanctis. Episc. Item c. Si qua mulier, & c. quia ingredientibus. 19. q. 3. de hac legum vi diximus à n. 1711.

1773 Probatur assertio in n. praeced. Monasterium ipso facto, seu ingressu personae in ipsum translatae, accessorie, & per consequentiam persona, sine ulla exceptione alicujus juris, succedit in omnia bona sui professi, quae ante ingressum habet, & de quibus ante non disposuit ex n. praeced. Sed inter Professi bona, usufructus est aliquod bonum, quod habuit ante ingressum, ut ponitur in casu; ergo si de illo ante ingressum non disposuit, per consequentiam persona, & accessorie transit in Monasterium; ergo religiosa professione non extinguitur; & ita docent Gloss. Auth. ingressi v. dedicati. Cynus, Baldus & alii, quos citat, & sequitur Sanchez cit. c. 13. n. 48.

1774 Ex hoc etiam §. ad principale quaestione in n. 1772. nimirum per professionem religiosam jus emphyteuticum cum emphyteuta transire in monasterium capax bonorum in communi; Loquimur autem 1. de homine, qui habet jus emphyteuticum ante ingressum in Religionem capacem bonorum in communi. Loquimur 2. in casu emphyteusis hereditariae, in cuius constitutione non est adjecta clausula, ne transferatur in Ecclesiam: quo posito, Tom. III.

ratio nostri asserti est, quia Monasterium capax bonorum in communi per professionem Religiosam ipso facto succedit in omnia bona sui Professi ante ingressum habita, de quibus ante non disposuit, idque sine ulla exceptione, ut probatum est n. 1773. sed inter bona emphyteuta professi, ante ingressum ponitur emphyteusis, de qua loquimur; ergo monasterium capax bonorum in communi per professionem religiosam emphyteuta, ipso facto, seu ingressu succedit in ejus emphyteusim, si ante ingressum de illa non disposuit; ita sine limitatione tenet Laym. l. 3. tr. 4. c. 43. n. 15. Jason in L. 2. C. de jure emphyt. & alii, quos citat, & sequitur Streinius p. 2. Jur. can. tit. 10. §. 2. n. 6. ex c. Beneficium v. conferendum de Regularib. in 6.

Not. autem quod Abbas c. In praesentia de probat. & Jul. Clarus l. 4. recepat. §. emphyteusis q. 33. docent; emphyteusim non modo Ecclesiasticam, sed etiam secularem in hoc casu transire in Monasterium, sed revocabiliter, ita, ut sit in opinione domini directi, consentire translationi, vel cogere monasterium, ut alienet à se, transferendo illam in personam non magis privilegiam, ac fuerit primus emphyteuta. Rationem dant, quia, si monasterium ad hoc non posset cogi, conditio domini directi redderetur deterior, quia periret Spes laudemii unquam sibi solvendi, & utilis domini ad se redituri.

Verum haec clausula (sed revocabiliter) immerito apponitur; cum omnia professi jura, sine ullius exceptione, clarissima legum dispositione, per canones recepta, sequantur personam professi Religionem capacem bonorum in communi, nec alio jure cautum sit, licere habenti dominium directum (praeterquam Ecclesiae) revocare rem emphyteuticam sic translatae, nam Ecclesiae, tanquam aliquid speciale, concessa est facultas revocationis intra biennium §. 1. auth. de alienat. & emphyt. nec urget ratio in contrarium, qua dicitur, quod, si res emphyteutica, cum emphyta professo, non revocabiliter, transfret in monasterium, conditio domini directi fieret deterior, quia hoc fallit quoad lan-

laudemium; nam dominus directus jus laudemii, recipiendi deinceps titulo huius jus emphyteutæ semel ritè investiti, nec habet, nec habuit, nisi cum ab hoc jus emphyteuticum transfertur in aliam personam; sed hoc totum illi saluum manet, esto cum emphyteuta per consequentiam personæ transeat in monasterium, ut patebit ex sequent. ergo quoad hoc punctum, etiam stante asserto nostro, conditio Domini directi non evadit deterior.

1777 Sed nec evadit deterior ex altero capite, quòd deficeret spes utilis domini ad se unquam redituri; nam talis emphyteuta translatus in monasterium, vel habet jus utile sibi constitutum ad certum terminum? vel sine termino? si primum? fit caducum lapsu præfixi termini; si secundum? caducum erit juxta dicta. Coeterum, esto in dato casu, conditio Domini directi (negati illi jure revocationis) evaderet deterior, ipse sibi imputare debet, quòd hoc non deduxerit in pactum; & ideo hanc sententiam apud Sanch. cit. tenent Baldus auth. *Ingressi*. n. 22. C. de ff. Eccles. Salycet. Decius, Sylv. v. *Religio*. 6. q. q. dict. 2. Azor Instit. Moral. tom. 1. L. 12. c. 8. q. 4. &c. Hinc, si emphyteusis concessa sit illi professo ante ingressum, pro se, & suis hæredibus, transire illam in monasterium perpetuò, & irrevocabiliter, sive secularis sit, sive Ecclesiastica, docet Bartol. authent. *ingressi*. in secunda lectura n. 37. Beroius c. *in presentia*. de probat. n. 419. excipe nisi ex alio capite fiat caduca, v. g. non soluto canone; ratio est, quia concedens potuit cogitare, quòd talis emphyteuta habere possit, in hæredem, Monasterium, quòd nunquam perit. Ex quo sequitur, idem dicendum, non tantum in casu emphyteusis à professo ante ingressum habitæ; sed etiam, post ingressum acquisitæ per hæreditatem.

1778 Dixi, quando non est adjectum pactum, *ne transeat in Ecclesiam*, vel *Monasterium*; hinc quæstio est, an ejusmodi pactum obstet, quò minus, emphyteutæ professione, transeat in Monasterium? & negativè cum Sanchez cit. c. 15. n. 63. contra Haunoldum tom. 1. de Just. tr. 4. n. 27. cujus ratio jam so-

luta est supra; nam illa translatio, in pactum deducta, intelligitur de translatione voluntaria, & nascente ex facto hominis; non autem necessaria, seu inducta à lege, in consequentiam personæ translata, & pro ejus vita; cujus ratio est; quia eo jure, ratione personæ translata, monasterium habet bona sui professi (quam diu ille naturaliter vivit) quo jure illa possessurus erat professus, si mansisset in seculo juxta dicta: Sed non obstante pacto, *ne alienet, vel transeat in Ecclesiam*, illa possessurus erat toto vitæ tempore: ergo illa similiter habere potest monasterium ratione personæ in ipsum translata, quam diu professus naturaliter vivit.

§. 6.

An, quando emphyteusis transit in dicto casu ad Monasterium, Domino directo debeatur laudemium?

Quæstio 1. procedit de tempore, quo emphyteuta naturaliter vivit: Resp. quòd non; ex *L. fin. C. de re emphyt. relata* superius n. 1763. sed in casu, quo transit ad monasterium per consequentiam personæ, seu ipsius emphyteutæ professi, non transit ad aliam personam, ut probatum est n. 1766. & confirmatur 1. ex dictis num. 1767. nam si monasterium recipiens emphyteusim ratione ipsius personæ, seu emphyteutæ professi, esset alia persona, non posset recipere usumfructum per professionem usufructuarii; hoc autem falsum est ex dict. loc. cit. ergo. Confirmatur 2. quia laudemium non debetur, cum alienatio, vel mutatio est necessaria ex n. 1765. sed in casu, quo emphyteuta proficitur, & prius non disposuit, esto foret aliqua mutatio, ea tamen foret alienatio, vel mutatio solum necessaria, adigente ad hoc dispositione legum, tum civilium tum canonicarum, ut per se patet; ergo. Confirm. 3. ubi non est novus emphyteuta; non debetur laudemium, ut expressè docet Sichardus cum aliis relatus n. 1766. sed in hoc casu non est novus